

Sāsānī İmparatorluğu'nun Erken Döneminde Hıristiyanların Konumu ve İlk Sinodlar

MEHMET ALICI
Mardin Artuklu Üniv.
İlahiyat Bilimleri Fakültesi
mehmetalici@artuklu.edu.tr

Öz

Hıristiyanlık, Sāsānī coğrafyasında 5. yüzyıldan itibaren yayılmış ve kurumsallaşmaya başlamıştır. Bu çalışmada, Hıristiyan nüfusun İrānşehr olarak adlandırılan Sāsānī topraklarında kademeli bir şekilde artması, Sāsānī devletin zaman zaman farklılaşan Hıristiyanlık algısı ve Hıristiyanların verdiği tepkiler konu edilmektedir. Araştırmanın kapsamı, İrānşehr'de yaşayan Hıristiyanlar ve Hıristiyanlık adına ilk kurumsallaşma örnekleri olan Mār İshāk (410) ve devamındaki Mār Yahballaha (420) ve Mār Dadišo (424) Sinodları ile bu kurumsallaşma karşısında Sāsānīlerin tutumu ile sınırlıdır. Aynı çerçevede içerisinde dinin siyaset üzerindeki etkisinin Roma-Sāsānī ilişkilerine ne ölçüde yansıtıldığı sorusuna cevap aranmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sāsānī İmparatorluğu, Roma İmparatorluğu, Bizans, Hıristiyanlık, İrānşehr, Mār İshāk (İsāk), Mār Marutha, Mār Dadišo, Mār Yahballaha, Süryani

Abstract

The Status of the Christians and the First Synods in the Early Period of the Sasanian Empire

Christianity expanded and institutionalized in the Sasanian Empire since 5th century. Covered mainly in this study are the growing Christian population in İrānshahr, i.e., the land of the Sasanian land, the Sasanian Empire's varying perceptions of Christians, and the reactions of the Christians to these perceptions. The scope of the study is confined to such early institutions of Christianity as the Mār Ishaq (410), Mār Yahballaha (420), and Mār Dadisho (424) Synods and the attitude of the Sasanian state towards this institutionalization. Within the same framework, the extent to which religion influenced politics with respect to the relationship between the Roman and Sasanian Empires is sought.

Keywords: Sasanian Empire, Roman Empire, Byzantium, Christianity, İrānshahr/Eranshahr, Mār İshāq, Mār Marutha, Mār Dadisho, Mār Yahballaha, Assyrians